

ข้อแตกต่างระหว่างอนุสัญญา UPOV1991 กับพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๒

	ประเด็นที่แตกต่าง	อนุสัญญา UPOV1991	พ.ร.บ. คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๒
๑.	นิยามนักปรับปรุงพันธุ์พืช	- หมายถึง ผู้ทำการปรับปรุงพันธุ์พืช ผู้ค้นพบและพัฒนาพันธุ์พืช นายจ้าง ทายาท	- หมายถึง ผู้ทำการปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์จนได้พันธุ์พืชใหม่
๒.	ชนิดพืชที่ให้ความคุ้มครองพันธุ์ใหม่	- ให้พันธุ์ใหม่ของพืชทุกชนิดและ/หรือสกุลสามารถยื่นขอรับการคุ้มครองได้ภายหลังจากเป็นภาคีแล้ว ๑๐ ปี	- ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดพืชชนิดใดที่พันธุ์ใหม่สามารถยื่นขอรับการคุ้มครองได้ (ปัจจุบันรัฐมนตรีประกาศกำหนดแล้ว ๑๐๗ รายการ)
๓.	เงื่อนไขในการรับจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์ใหม่	- ความใหม่ (Novelty) - ความแตกต่าง (Distinctness) - ความสม่ำเสมอ (Uniformity) - ความคงตัว (Stability) - การตั้งชื่อตามหลักเกณฑ์ (Denomination)	- ความใหม่ (Novelty) - ความแตกต่าง (Distinctness) - ความสม่ำเสมอ (Uniformity) - ความคงตัว (Stability) - การตั้งชื่อตามหลักเกณฑ์ (Denomination) - พันธุ์พืชใหม่ที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรมจะจดทะเบียนฯ ได้ต่อเมื่อผ่านการประเมินผลกระทบทางด้านความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม - ค่าจดทะเบียนต้องมีรายละเอียดแสดงที่มาของพันธุ์พืชใหม่ หรือสารพันธุกรรมที่ใช้ในการปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ - ค่าจดทะเบียนต้องมีข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในกรณีที่มีการใช้พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปหรือพันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าวในการปรับปรุงพันธุ์สำหรับใช้ประโยชน์ในทางการค้า
๔.	เงื่อนไขความใหม่	- ต้องยังไม่ขายหรือจำหน่ายส่วนขยายพันธุ์หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องได้เกินกว่า ๑ ปี ภายในประเทศ และในต่างประเทศ ๔ ปี สำหรับพืชทั่วไป ๖ ปี สำหรับไม้ยืนต้น ก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน	- ต้องยังไม่ขายหรือจำหน่ายส่วนขยายพันธุ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เกินกว่า ๑ ปี ก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน
๕.	การให้ความคุ้มครองชั่วคราว	- กำหนดให้มีการคุ้มครองชั่วคราว (Provisional protection) ตั้งแต่วันที่ยื่นขอจดหรือวันที่ประกาศโฆษณาจนถึงวันที่ได้รับการคุ้มครอง	- ไม่กำหนดให้มีการคุ้มครองชั่วคราว
๖.	ขอบเขตของสิทธิครอบคลุมน	- ส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์คุ้มครอง - ผลผลิตและ/หรือผลิตภัณฑ์ ที่ได้มาจากส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชที่ได้รับการคุ้มครอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนักปรับปรุงพันธุ์ - พันธุ์ที่มีอนุพันธุ์สำคัญของพันธุ์คุ้มครอง (พันธุ์ EDVs) - พันธุ์ที่จำเป็นจะต้องใช้พันธุ์คุ้มครองในการผลิตทุกครั้ง เช่น ลูกผสมชั่วที่ ๑ (F1 Hybrid)	- เฉพาะส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์คุ้มครอง
๗.	ข้อกำหนดเกี่ยวกับการอนุญาตให้เกษตรกรสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์พืชใหม่ไว้ปลูกต่อได้	- กำหนดให้สมาชิกอาจพิจารณายืดหยุ่นให้สามารถทำได้ในพืชที่ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดและมีความสำคัญต่อวิถีปฏิบัติทั่วไปของเกษตรกร (common practice)	- กำหนดให้รัฐมนตรีสามารถประกาศจำกัดสิทธิเกษตรกร โดยให้ขยายส่วนขยายพันธุ์ได้ไม่เกิน ๓ เท่าจากที่ได้มา ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการออกประกาศจำกัดสิทธิเกษตรกร
๘.	อายุการคุ้มครอง	- ไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี สำหรับพืชทั่วไป - ไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี สำหรับไม้ยืนต้นและไม้เถา ยืนต้น (vines)	- ๑๒ ปีสำหรับพืชอายุสั้น - ๑๗ ปีสำหรับไม้ผล และ - ๒๗ ปีสำหรับพืชให้เนื้อไม้
๙.	การตั้งชื่อพันธุ์พืชใหม่	- ระบุหลักเกณฑ์อยู่ในกฎหมายหลัก	- ระบุหลักเกณฑ์อยู่ในกฎหมายลำดับรอง

	ประเด็นที่แตกต่าง	อนุสัญญา UPOV1991	พ.ร.บ. คຸ້ມครองพั้ช พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๐.	เงื่อนไขในการรับจดทะเบียนพั้ชใหม่ / เงื่อนไขในการให้คຸ້ມครองพั้ชใหม่ (Conditions for the Protection)	<ul style="list-style-type: none"> - มีความใหม่ (Novelty) - มีความแตกต่างจากพั้ชทั่วไป (Distinctness) - มีความสม่ำเสมอ (Uniformity) - มีความคงตัวทางพั้ชกรรม (Stability) - มีการตั้งชื่อที่เหมาะสม (Denomination) - ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติ (Formality) 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความใหม่ (Novelty) - มีความแตกต่างจากพั้ชทั่วไป (Distinctness) - มีความสม่ำเสมอ (Uniformity) - มีความคงตัวทางพั้ชกรรม (Stability) - มีการตั้งชื่อที่เหมาะสม (Denomination) - ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติ (Formality) - กรณีใช้พั้ชพื้นเมืองทั่วไปและพั้ชป่าใน การปรับปรุงพั้ช ต้องมีข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ (ABS)

ที่มา : กลุ่มวิจัยการคຸ້ມครองพั้ช สำนักคຸ້ມครองพั้ช กรมวิชาการเกษตร โทร. ๐๒ ๕๔๐ ๗๒๑๔ www.doa.go.th/pvp/